

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-436

13.6.2018

Gjensidige Forsikring ASA

Retts hjelp

En eller flere tvister? – flere parter på sikredes side – begjæring om skjønn.

Sikrede var en av tre saksøkte i en sak vedrørende begjæring om skjønn for jordskifteretten. Saken gjaldt saksøkers krav om fastsettelse av bruksrett til adkomstvei, subsidiært ekspropriasjon av bruksrett til adkomstvei frem til saksøkers eiendom. Sikrede var saksøkt i egenskap av å være eier av naboeiendommen på tidspunktet for begjæringen. Eiendommen var imidlertid på dette tidspunkt solgt til saksøkte nummer 2, og overtakelsen ble senere gjennomført. Sikrede anførte derfor å ikke ha partsinteresse i saken. Selskapet innvilget retts hjelpdekning inntil en tredjedel av forsikringssummen, under henvisning til at det var tre parter på sikredes side og én tvist i relasjon til retts hjelpdekningen. Selskapet endret senere sitt standpunkt og innvilget dekning inntil halve forsikringssummen, da kun to av partene hadde retts hjelpforsikring. Sikredes advokat anførte imidlertid at det var tale om flere tvister, slik at sikrede hadde krav på hele forsikringssummen. Nemnda kom til at det forelå to tvister.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 50 000 (differansen mellom innvilget dekning og total forsikringssum)

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning av utgifter til retts hjelp og spørsmålet om det dreier seg om én eller flere tvister.

Sikrede har retts hjelpforsikring med følgende regulering av hva som utgjør en "tvist":

- Tvist foreligger når et fremsatt krav er bestridt, helt eller delvis – muntlig eller skriftlig.
- En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker
- (...)
- For tvister som behandles i samme sak og/eller anlegges etter tvisteloven kap. 15, vil spørsmålet om en eller flere tvister avgjøres ut fra:
 - om det er samme eller forskjellige parter
 - om det er likheter eller ulikheter med hensyn til det faktiske og rettslige grunnlaget
 - tidspunktet for når tvistene har oppstått.

Sikrede er en av tre saksøkte i en sak vedrørende begjæring om skjønn for jordskifteretten. Saken gjelder saksøkerens krav om fastsettelse av bruksrett til adkomstvei, subsidiært ekspropriasjon av bruksrett til adkomstvei frem til saksøkers eiendom.

Sikrede er saksøkt i egenskap av å være eier av en av naboeiendommene på tidspunktet for begjæringen (saksøkte nr. 1). Eiendommen var imidlertid på dette tidspunkt solgt til saksøkte nr. 2, og overtakelsen er nå gjennomført.

Ifølge begjæringen om skjønn av 27.10.17 mener saksøker å ha rett til adkomst over de tre saksøktes eiendommer iht. reguleringsbestemmelser vedtatt av Oslo kommune. Saksøker mener videre at tilsvarende rett følger av avtale i forhold til saksøkte nr. 3. Denne avtalen ble opprinnelig inngått mellom saksøkte nr. 3 og saksøker nr. 1, men saksøker nr. 3 hevder at den ikke er tinglyst og heller ikke undertegnet av saksøkte nr. 1 (sikrede). Sikrede er trukket inn i saken gjennom en påstand om at han ikke har ekstingvert adkomsten som fremgår av offentlig reguleringsplan.

Saksøkeren har subsidiært krevd ekspropriasjon av bruksrett, jf. veglova § 53. Overfor sikrede anføres det at vilkåret om at det "må reknast for klårt at inngrepet vil vere meir til gagn enn skade" er oppfylt. Det vises til at sikrede, som daværende eier, må sies å ha kjent til reguleringssaken da boligen ble kjøpt.

Sikrede søkte rettshjelpdekning 12.11.17. Dekning ble innvilget den 20.11.17, men selskapet viste til at det innvilges kun én dekning per tvist, selv om det er flere parter på samme side i tvisten, og selv om partene er forsikret i ulike selskap. Siden det var tre saksøkte i saken var selskapet derfor ansvarlig for en ideell andel av forsikringssummen på kr 100 000, maksimalt kr 33 333. Standpunktet ble påklaget av sikrede, men opprettholdt av selskapet. Selskapet innvilget imidlertid dekning for halvparten av forsikringssummen, da det viste seg at kun to av partene hadde rettshjelpdekning.

Sikrede krever dekning for hele forsikringssummen og viser til at det foreligger flere tvister under rettshjelpdekningen. Det er tre selvstendige parter, og rettsgrunnlaget for kravet medfører at hver saksøkte har sin individuelle sak. Ansvarsgrunnlaget for de ulike saksøkte partene er forskjellige og det er også ulike og individuelle materielle og prosessuelle grunnlag. For sikrede foreligger det heller ikke rettslig interesse for behandling av saken for jordskifteretten fordi eiendommen er solgt og overtatt av saksøkte nummer to. De to øvrige saksøkte har derimot rettslig interesse i saken for jordskifteretten.

Sikrede anfører videre at det eneste som er felles er at det er flere parter på saksøktesiden. Den delen av saken som gjelder dom for saksøkers veirett er under felles behandling i jordskifteretten og har felles rettsgrunnlag, men dette kan ikke føre til at de tre sakene regnes som en "felles tvist". Tvistelovens bestemmelser om kumulasjon kan ikke være avgjørende for hvorvidt det forsikringsmessig er å anse som en felles tvist eller som flere individuelle tvister. Det er vist til FSN-1522, 1945, 5191, 7478 og FinKN-2017-798 som støtte for sikredes anførsler.

Anførselen om manglende partstilknytning, jf. tvl. § 1-3 med tilhørende rettskilder, er et komplisert rettsområde og dette tilsier at sikrede har krav på ytterligere erstatning utover erstatningen for fellestvisten. De øvrige saksøkte hadde felles prosessfullmektig, men denne avstod fra å representere sikrede som følge av at det kunne foreligge motstridende interesser mellom sikrede som selger og saksøkte nummer to som kjøper av eiendommen. Sikrede hadde således behov for bistand av egen prosessfullmektig i saken. Det er vist til at saksøker på et langt tidligere tidspunkt kunne ha trukket søksmålet mot sikrede, men at dette først ble gjort i prosesskriv av 27.3.18.

Selskapet anfører at sakene utgjør én tvist i relasjon til rettshjelpdekningen, og at selskapet derfor kun er ansvarlig for en halvdel av forsikringssummen. Selskapet viser til at sakens kjerne er fastsettelse av eksisterende bruksrett, subsidiært ekspropriasjon etter vegloven § 53. Det kan være noen ulike interesser for partene i saken, men hovedsakelig er det snakk om naboens rett til å bruke adkomstveien. Videre viser selskapet til at det er uomtvistet at rettsgrunnlagene er sammenfallende, og at sikrede likevel er part i saken, selv om han tidligere har solgt eiendommen. Tidspunktet for saken er nærliggende, og saken er ført under ett og samlet i henhold til tvisteloven

kapittel 15. For øvrig viser selskapet til at det ikke er av betydning at partene har engasjert ulike advokater. Selskapet har vist til FinKN 2013-484 som støtte for sine anførsler.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for én eller to forsikringssummer i tvist om veirett.

Sikredes rettshjelpforsikring har følgende vilkår om grensen mellom én og flere tvister:

- For tvister som behandles i samme sak og/eller anlegges etter tvisteloven kap. 15, vil spørsmålet om en eller flere tvister avgjøres ut fra:
 - om det er samme eller forskjellige parter
 - om det er likheter eller ulikheter med hensyn til det faktiske og rettslige grunnlaget
 - tidspunktet for når tvistene har oppstått.

Det fremgår av vilkårene at det forhold at flere tvister behandles i samme sak ikke uten videre betyr at det dreier seg om flere tvister, men at grensen mellom én og flere tvister i disse tilfellene må avgjøres pga. de momentene som er listet opp.

Den aktuelle tvisten angår spørsmålet om saksøker har veirett over to naboeiendommer, hvorav den ene var eid av sikrede, men ble solgt til saksøkte nr. to, subsidiært om veirett kan eksproprieres. Det er derfor tre parter på saksøkte siden, hvorav to har forsikring. Partsforholdet tilsier at det dreier seg om to tvister. Samtidig er det faktiske og rettslige grunnlaget for saken likt i den forstand at kravet og det underliggende faktum er det samme. Det er visse forskjeller mht. ansvarsgrunnlaget ved at det foreligger en avtale inngått mellom saksøkte nr. tre og saksøkte nr. én og som nå påberopes av saksøker som grunnlag for veirett, men i hovedsak fremstår det rettslige og faktiske grunnlaget for saken i jordskifteretten som felles. For sikrede/saksøkte nr. én kompliseres imidlertid saken ved at han er trukket inn som selger av den ene eiendommen, og at saken derfor kan medføre en interessekonflikt mellom ham og saksøkte nr. to som er kjøper av eiendommen. I en slik situasjon er han avhengig av å ha egen advokat for å sikre sine interesser. Ved bruk av to advokater må det nødvendigvis bli noe dobbeltbehandling som tilsier at man er over i to tvister. Den effektivitetsgevinst som ligger i at flere parter kan bruke samme advokat er derfor ikke mulig i en slik situasjon. Samtidig reiser saken til sikrede spesielle spørsmål knyttet til rettslig interesse som ikke oppstår for de to øvrige. Dette er ikke avgjørende i seg selv, men sett i sammenheng med behovet for egen advokat pga. interessekonflikten mener nemnda under tvil at sikredes sak her utgjør en selvstendig tvist som utløser separat forsikringssum.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Hanne Kvalshaug (selskapsrepresentant), Ole Smedsrud (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant).